

İslam'ın Engellilere Bakışı

Gönderen Kadir Hatipoğlu - Mayıs 09 2023 01:00:00

"Engelli" kavramı; zihin, ruh, beden ve uzuvlarda bulunan bir ârıza ve hastalık sebebiyle hayatını sürdürmede, işlerini örmede ve topluma uyum sağlamada sıkıntısı bulunan kimseleri ifade eder. İster sağlıklı ister engelli olsun her insan, Allah'ın yer yüzünde yarattığı en kıymetli ve en değerli varlıktır. لَقَدْخَلَقْنَاالْإِنسَانَفِي أَحْسَنِتَقْوِيمٍ “Biz gerçekten insanı en üzel biçimde yarattık” (Tin, 95/4), وَصَوَّرَكُمْفَأَحْسَنَصُوَرَكُمْوَإِلَيْهِالْمَصِيرُ “Allah size şekil verdi ve şeklinizi en üzel yaptı” (Teğâbün, 64/3) ve ثُمَّسَوَّاهُوَنَفَخَفِيهِ مِنرُّوحِهِوَجَعَلَلَكُمُالسَّمْعَوَالْأَبْصَارَوَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلاًمَّاتَشْكُرُونَ “Sonra insanı şekillendirip ona ruhundan üfledi. Sizin için içme, örme ve idrâk organları yarattı” (Secde, 32/9) anlamındaki âyetler, Allah'ın insanları en üzel ve en mükemmel biçimde yarattığını ifade etmektedir. Yüce Allah, insanları servetleri, ırkları, renkleri, cinsiyetleri, dilleri, nesepleri, fizyolojik yapıları, engelli veya sağlıklı oluşları açısından değerlendirmez. Onları îman, sâlih amel, üzel ahlâk, ibadet ve itâatleri veya inkâr, şirk, nifâk, isyan ve kötü davranışları, takva veya zulüm sahibi olup olmamaları açısından değerlendirir. إِنَّأَكْرَمَكُمْعِندَاللَّهِأَتْقَاكُمْلللهلاينظرالى

صوركم و
اموالكم و لكن
ينظر الى
قلوبكم و
اعمالكم "Allah sizin sûretlerinize ve
servetlerinize bakmaz. Fakat kalplerinize (îman veya inkâr halinize) ve amellerinize
bakar"[\[1\]](#) anlamındaki hadis, bu gerçeği ifade etmektedir. Kur'ân ve hadislerde
engellilere bu bağlamda yer verilmektedir. Kur'ân-ı Kerim ve Engelliler:
Kur'ân’da görme, içme, konuşma, ortopedik ve zihinsel engelliler ile
hastalıklardan söz edilmektedir. Konu ile ilgili âyetlerin büyük
çoğunluğu mecâzi anlamdadır. Fiziksel anlamda engellilik ve hastalık ile ilgili
âyetlerin sayısı oldukça azdır. Fiziksel Anlamda Körle Sağırlar ve dilsizler:
Abese suresinde özde amaların genelde ise bütün özürülerin
haklarına vurgu yapılarak onlara gerekli ilginin gösterilmesi hususunda şöyle
buyrulmaktadır: عَبَسَ
وَت.َوَلَّى {1}
أَن جَاءهُ
الْأَعْمَى {2}
وَم.َا
يُدْرِيكَ
لَعَلَّهُ
يَز.َّكَّى {3}
أَوْ
يَذَّكَّرُ
فَتَنفَعَهُ
الذِّكْرَى {4}
أَمَّا مَنِ
اسْتَغْنَى {5}
فَأَنتَ لَهُ
تَصَدَّى {6}
وَمَا
عَلَيْكَ
أَل.َّا
يَزَّكَّى {7}
وَأَمَّا مَن
جَاءكَ
يَسْعَى {8}
وَهُوَ
يَخْشَى {9}
فَأَنتَ
عَنْهُ
تَلَهَّى{10}كَل&
َّا إِنَّهَا
تَذْكِرَةٌ {11}
فَمَن شَاء
ذَكَرَهُ {12} “Kendisine o
ârsquo;mâ geldi diye Peygamber yüzünü ekşitti ve ötey
döndü, yüz çevirdi. (Ey Peygamberim!) Ne bilirsin belki o

“ma temizlenip arınacak; yahut ‘ğ’ alacak da bu ‘ğ’ kendisine fayda verecek, kendisini muhtaccedil; hissetmeyene gelince sen ona yaneliyor, onun sesine kulak veriyorsun, (istemiyorsa) onun temizlenmesinden sana ne, ama sana Allah’a derin bir saygı ile korku iccedil;inde koşarak geleni bırakıp ondan gaflet ediyorsun; hayır b’yle yapma, iccedil;nk; bu (Kur’an s’ucir;releri) bir ‘ğ’;tt;r, dileyen ondan ‘ğ’ alır.” (Abese 80/1-12) Bu ayetin n;zul sebebi olarak şu olay anlatılır: Peygamber efendimiz (a.s.), Mekke’nin zengin ve ileri gelenlerinden Ebu Cehil (Amr ibn Hişm), Umeyye ibn Ebicir; Halef, Abb’s İbn; Abd;lmuttalib ve Utbe ibn Ebicir; Reb’; ile ‘zel bir g’r;şme yapar, bunları İslam’a davet eder. İslam’ın g’iccedil;lenmesi aiccedil;ısından bu kimselerin M’sl;man olmalarını iccedil;ok arzu eder. Peygamberimiz Umeyye ibn Halef ile konuşurken Fihri oğullarından Abdullah ibn Um;mmi Mektum adında g’r;me ‘z’r; biri gelir ve Peygamberimizden kendisine Kur’an’dan bir ‘yet okumasını ister. ‘Ey Allah’ın Peygamberi! Allah’ın sana ‘ğ’rettiklerinden bana ‘ğ’ret’ der. Peygamberimiz (a.s.), s’z;n kesilmesinden hoşlanmaz, y’z;n ekşitir, ondan y’z iccedil;evirir ve diğerlerine d’ner. Peygamberimiz s’z;n bitirip kalkacağı sırada vahiy gelir, Abese suresinin konu ile ilgili ‘yetleri iner. Peygamber efendimiz (a.s.), bu olaydan sonra Abdullah ibn Um;mmi Mektum’a ikram etmiş, onunla konuşmuş, hatırını ve bir ihtiyacının olup olmadığını sorarak onunla ilgilenmiş zaman zaman ona: ‘Ey kendisinden dolayı Rabbimin beni hakkında eleştirdiği zat, merhabal’ diye hitab etmiştir[2]. Şu ayetlerde de yine sağrılık ve dilsizlik fiziksel olarak ifade edilmektedir:

168;1614;1590;1614;1585;1614;1576;1614;

1575;1604;1604;1617;1607;1615;

1605;1614;1579;1614;1604;1575;1611;

1585;1617;1614;1580;1615;1604;1614;1610;1618;1606;1616;

1571;1614;1581;1614;1583;1615;1607;1615;1605;1614;1575;

1571;1614;1576;1618;1603;1614;1605;1615; 1604;1575;1614;

1610;1614;1602;1618;1583;1616;1585;1615;

1593;1614;1604;1614;1609;1614;

1588;1614;1610;1618;1569;1613;

1608;1614;1607;1615;1608;1614; 1603;1614;1604;1617;1612;

1593;1614;1604;1614;1609;

1605;1614;1608;1618;1604;1575;1607;1615;

1571;1614;1610;1618;1606;1614;1605;1614;1575;

1610;1615;1608;1614;1580;1617;1616;1607;1607;1617;1615;

1604;1575;1614; 1610;1614;1571;1618;1578;1616;

1576;1616;1582;1614;1610;1618;1585;1613;

1607;1614;1604;1618;

1610;1614;1587;1618;1578;1614;1608;1616;1610;

1607;1615;1608;1614; 1608;1614;1605;1614;1606;

1610;1614;1571;1618;1605;1615;1585;1615;

1576;1616;1575;1604;1618;1593;1614;1583;1618;1604;1616;

1608;1614;1607;1615;1608;1614; 1593;1614;1604;1614;1609;

1589;1616;1585;1614;1575;1591;1613;

1605;1617;1615;1587;1618;1578;1614;1602;1616;1610;1605;1616

13; ‘Allah, (ş’yle) iki adamı misal verdi: Onlardan biri dilsizdir, hiiccedil;bir şeye

gücü yetmez, efendisine sadece bir yüktür. Nereye gündersen olumlu bir sonuç alamaz. Bu, adalet ile emreden ve doğru yol üzere olan kimse ile eşit olur mu?” (Nahl, 16/76). Mecazi anlamda körük, sağırlık, dilsizlik Kur'ân'da körük, sağırlık ve dilsizlik ile ilgili âyetlerin büyük çoğunluğu mecazi anlamdadır. Mecâzî anlamda körük; gözlerin varlıkları görememesi değil, insanın gerçekleri görememesi yani "kalp körüğü"dür. Mecâzî anlamda sağırlık; Allah ve peygamberin çağrısını duymazlıktan gelmek, ilâhî gerçeklere kulak tıkamaktır. Mecâzî anlamda dilsizlik; gerçekleri konuşmamak, hak sözü söylememektir. Yüce Allah, kalbi, aklı ve zihni, gözleri, kulakları ve dilleri sadece eşyayı değil aynı zamanda gerçekleri anlasın, görsün, duysun ve konuşsun diye yaratmıştır. وَاللّهُأَخْرَجَكُممِّنبُطُونِأُمَّهَاتِكُمْلاَتَعْلَمُونَشَيْئاًوَجَعَلَلَكُمُالْسَّمْعَوَالأَبْصَارَوَالأَفْئِدَةَلَعَلَّكُمْتَشْكُرُونَ“Allah sizi annelerinizin karınlarından hiçbir Şey bilmezken çıkardı; Őükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi” (Nahl, 16/78). Yüce Allah, A'raf suresinin 179. âyetinde gerçekleri anlamayan kalp, gerçekleri görmeyen göz ve gerçekleri işitmeyen kulak sahiplerini sapık ve cehennemlik insanlar olarak nitelemektedir. وَلَقَدْذَرَأْنَالِجَهَنَّمَكَثِيراًمِّنَالْجِنِّوَالإِنسِلَهُمْقُلُوبلاَّيَفْقَهُونَبِهَاوَلَهُمْأَعْيُنٌلاَّيُبْصِرُونَبِهَا

وَلَهُمْ
آذَانٌ لاَّ
يَسْمَعُونَ
بِهَا
أُوْلَـئِكَ
كَالأَنْعَا
05;ِ بَلْ هُمْ
أَضَلُّ
أُوْلَـئِكَ
هُمُ
الْغَافِلُو
06;َ Andolsun, biz cinler ve insanlardan birçoğunu cehennem için
yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onlarla kavramazlar; gözleri vardır, onlarla
görmezler; kulakları vardır, onlarla işitmezler. İşte onlar hayvanlar gibidir; hatta daha da
şaşıktırlar. İşte asıl gafiller onlardır. Gerçeklere gözlerini ve kulaklarını kapamış olan
kâfir, müşrik ve münafıklar, gözlerini, kulaklarını ve
gönlünü Allah’a ve peygambere açmadıkça ilâhî
hakîkatleri anlayıp görmezler. وَمَن
كَانَ فِي
هَـذِهِ
أَعْمَى
فَهُوَ فِي
الآخِرَةِ
أَعْمَى
وَأَضَلُّ
سَبِيلاً “Kim bu dünyada
kör olursa o âhirette de kördür, yolunu daha da şaşırmıştır”
(İsrâ, 17/72) anlamındaki âyette geçen (a’mâ) kelimesi
mecâzî anlamda olup kalp gözü kör olan, dünyada
Allah’ın gücünü, nimetlerini, varlığına işaret eden delileri ve doğru yolu
göremeyen, Allah’a ve Peygamberine îmân etmeyen kimse anlamındadır.
[\[3\]](#) Değerli Kardeşlerim! Görüldüğü gibi âyetlerde münafıklar ve
âyetleri yalanlayan kâfirler, yerilme bağlamında körler ve sağırklar olarak
nitelenmektedir. Hatta Allah bu tür insanların, canlıların en kötüleri olduğunu
bildirmektedir: إنَّ شَرَّ
الدَّوَابِّ
عِندَ اللّهِ
الصُّمُّ
الْبُكْمُ
الَّذِينَ
لاَ
يَعْقِلُونَ
 “Şüphesiz yer yüzünde yürüyen canlıların Allah
katında en kötüleri akıllarını kullanmayan sağırklar, dilsizlerdir.” (Enfâl,
8/22). Hastalar Kur'ân’da bedensel ve zihinsel hastalıklar; dînî ruhsat
bildirme, tedavi olma, Allah’a dua etme, Allah’ın hastalıklara şifa vermesi ve insanın
nankörlüğünü beyan etme bağlamında geçmektedir. Dînî
ruhsat bildirme bağlamında. Dinimiz kişileri ancak güccedil;lerinin yettiği şeylerden sorumlu

tutar.^[4] Dolayısıyla özürlü, engelli ve hasta olanlar ibadetleri güçleri nispetinde yerine getirirler. Mesela namazı ayakta kılmaya gücü yetmeyen bir yere yaslanarak, buna da gücü yetmeyen oturarak, buna da gücü yetmeyen sırt üstü ve yanı üzerine yatarak ima ile kılar. Hasta kimseler hastalığı süresince oruç tutmaz, iyileşince kaza yapar. Tedavisi olmayan bir hastalığa yakalanmış ise imkanı varsa fidye verir.^[5] Abdest uzuvlarından birinde yara ve sargı bulunan kimse yarayı yıkamak zarar veriyorsa sadece meshetmekle yetinir. Gürme üzürlü, kendisini Cuma namazına götürecek kimse yoksa Cuma namazı yerine evinde öğle namazını kılar. Aklî melekesini yitiren kimse dîni görevlerden sorumlu değildir.^[6] Bedensel engeli bulunan veya sağlığı yerinde olmayan kimse hac görevini yerine getirmekle yükümlü değildir. Çünkü hac, ancak gücü yetenlere, imkanı olanlara farzdır.^[7] Hasta ve bedensel engeli olanlar, ekonomik imkanları varsa yerlerine vekil gönderebilirler. Sabırlı olma bağlamında Bakara suresinin 177. âyetinde وَالصَّابِرِينَ فِيالْبَأْسَاءوالضَّرَّاءوَحِينَالْبَأْسِأُولَـئِكَالَّذِينَصَدَقُواوَأُولَـئِكَهُمُالْمُتَّقُونَ "Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. Müttakîler ancak onlardır!" ayette muttakî ve sâdık insanların nitelikleri arasında felç, bunama, kanser ve benzeri bedensel ve zihinsel hastalıklara, zarar ve sıkıntılara^[8] karşı sabırlı olanlar da zikredilmektedir. Allah, musibetler karşısında insanların sabırlı olmalarını istemektedir. Biraz korku ve açlıkla; mallardan, canlılardan ve ürünlerden biraz noksanlaştırmak suretiyle imtihan edeceğini bildirdiği âyetin sonunda وَبَشِّرِالصَّابِرِينَ {155} الَّذِينَإِذَاأَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌقَالُواْإِنَّالِلّهِوَإِنَّـاإِلَيْهِرَاجِعونَ “Sabredenleri müjdele. Onlar, başlarına bir musibet gelince ‘biz şüphesiz (ki her şeyimizle) Allah’a aidiz ve şüphesiz O’na döneceğiz derler” (Bakara, 2/155-156) buyurmaktadır. Böylece Allah, hem insanların musibet ile

karşılaşılabileceklerini, hem de musibetler karşısında insanların nasıl tavır takınmaları gerektiğini bildirmektedir. Enes b. Mâlik’in Hz. Peygamber’den naklettiği kutsi bir hadise göre Yüce Allah şöyle buyurmuştur: إِذَاأَخَذْتُكَرِيمَتَيْعَبْدِي فِيالدُّنْيَالَمْ يَكُنْلَهُ جَزَاءٌعِنْدِيإِلَّاالْجَنَّةَ “Ben kulumu –iki gözünü kastederek- iki sevgiliyle imtihan ettiğimde o buna sabrederse, iki göze bedel olarak ona cenneti veririm”[9]

مَنْأَذْهَبْتُحَبِيبَتَيْهِ فَصَبَرَوَاحْتَسَبَلَمْ أَرْضَلَهُثَوَابًادُونَالْجَنَّةِ “Kimin iki sevgilisi (gözünü) alır da, buna sabreder ve ecrini Allah’tan umarsa, sevap olarak cennetten başka bir şeye razı olmam”.[10] İnsanın hastalık, sakatlık, bedensel veya ruhsal bir sıkıntıya düşmesi sabırlı ve metanetli olabilmesi, inkâr ve isyana dalmaması şartıyla kendisi için bir bağışlanmasına ve âhirette derece kazanmasına sebep olur. مَا يُصِيبُالْمُسْلِمَمِنْ نَصَبٍوَلَا وَصَبٍوَلَا هَمٍّوَلَا حُزْنٍوَلَا أَذًىوَلَا غَمٍّحَتَّىالشَّوْكَةِيُشَاكُهَاإِلَّاكَفَّرَاللَّهُبِهَا مِنْخَطَايَاهُ "Mümin kişiye bir ağrı, bir yorgunluk, bir hastalık, bir üzüntü hatta küççik bir tasa hali isabet edecek olsa, bunlar müminin bir bölüm günahlarına kefâret olur”[11]

إِنَّ

الْعَبْدَ
إِذَا
سَبَقَتْ
لَهُ مِنْ
اللَّهِ
مَنْزِلَةٌ
لَمْ
يَبْلُغْهَا
بِعَمَلِهِ
ابْتَلَاهُ
اللَّهُ فِي
جَسَدِهِ
أَوْ فِي
مَالِهِ أَوْ
فِي وَلَدِهِ
قَالَ أَبُو
دَاوُد زَادَ
ابْنُ
نُفَيْلٍ
ثُمَّ
صَبَّرَهُ
عَلَى ذَلِكَ
ثُمَّ
اتَّفَقَا
حَتَّى
يُبْلِغَهُ
الْمَنْزِلَةَ الَّتِي
سَبَقَتْ
لَهُ مِنْ
اللَّهِ
تَعَالَى “Kul,
Allah’ın kendisi için takdir ettiği dereceye ameli ile ulaşamazsa, Allah onun canına,
malına veya çocuğuna bir musibet verir, sonra ona sabretme gücüihsan eder
ve böylece onu Allah’ın kendisi için takdir ettiği mertebeye ulaştırır”[12]
anlamındaki hadisler bu gerçeği ifade etmektedir. Sabır, Allah’a isyan etmemek, bir
imtahan geçirdiğinin bilincinde olmak, hata ve kusurlarını gözden geçirebilmek,
olayları metanetle karşılayabilmektir. Sabretmek; hastalanınca tedavi olmamak, bir musibete
maruz kalınca tedbir almamak, maddî ve manevî sıkıntılardan kurtulmak
için çarelere baş vurmamak anlamında değildir. Tedâvî bağlamında.
تَدَاوَوْا
فَإِنَّ
اللَّهَ
عَزَّ
وَجَلَّ لَمْ
يَضَعْ دَاءً
إِلَّا
وَضَعَ لَهُ

sakatlığıyla hitap edilmesini, engelsiz kimselerin dahi boyu veya rengi sebebiyle ayıplanmasına sessiz kalmadığını, aksine bu tür tavırlara sert bir şekilde karşı çktiğini ortaya koymaktadır. Peygamberimiz engelli insanlara, onları onura edecek kelimelerle nitelemiş, onlara iltifat etmiştir. Görme ölzürlü bir sahâbîden söz ederken, ona “basîr” (basîretli, iyi gören) demiştir. [22] Peygamberimiz bir gün ashabına “her gün” için sadaka verilmesi gereğinden söz eder. Sahabe, her gün için sadaka verecek imkanlarının olmadığını söyler. Bunun üzerine Peygamberimiz, sadakanın birçok çeşidinin olduğunu bildirir ve; وَتَهْدِيالْأَعْمَىوَتُسْمِعُالْأَصَمَّوَالْأَبْكَمَحَتَّىيَفْقَهَوَت.ُدِلُّالْمُسْتَدِلَّ عَلَىحَاجَةٍ لَهُقَدْعَلِمْتَمَك.َانَهَاوَتَسْعَىبِشِدَّةِسَاقَيْكَإِلَىاللَّهْفَانِالْمُسْتَغِيثِوَتَرْفَعُبِشِدَّةِذِر.َاعَيْكَمَعَالضَّعِيفِكُلُّ ذَلِكَمِنْأَبْوَابِالصَّدَقَةِمِنْكَ عَلَىنَفْسِكَ “Görme ölzürlüye rehberlik etmen, sağır ve dilsiz anlayacakları bir şekilde anlatman, bir ihtiyacı konusunda senden yol göstermeni isteyen kimseye yol göstermen, yardım isteyen kimsenin yardımına koşuşturman, koluna girip gü çsüze yardım etmen, bütün bunlar senin kendine yapacağın sadaka çeşitlerindedir...” buyurur. [23] Engellilere yapılacak bu tür yardımların sadaka olduğunu, diğer bir ifade ile Allah’a olan sadâkatin bir ifadesi olduğunu belirten Peygamberimiz, herhangi bir görme ölzürlüyü yoldan saptıranları, onu kasten yanlış yola

bulunmadığı, nakledilecek organın tekrar asıl sahibine döneceği ifade edilebilir. Nitekim organların toprakta kazılması, yanıp kül olması, hayvanlar tarafından parçalanıp yenmesi de onun tekrar asıl sahibinde haşrolunmasına engel değildir. Gerçekten Kur'an-ı Kerim'de[28] ahirette insanın bütününe uzuvlarının en ince ayrıntıya kadar toplanacağı ifade edilir. Bu ve benzeri delillerden yola çıkılarak İslam bilginleri de herkesin aslında parçalarının kendisiyle haşrolacağına inanmışlardır.

Takma organın yeni sahibinde sevap veya günah işleyen bir kişinin oluştuğunu oluşturması da tamamen bu yeni sahibiyel alakalı bir meseledir. Kur'an'da sorumlulukta asıl olan iradedir, sorumlusu da o organları kullanan şahıstır.

Kiyamet gününde organların şahitliği meselesine gelince, bu husustaki ayet ve hadisler organların ahirette lisânen-i hak ile konuşacağı şeklinde anlaşılabilir gibi, Allah'ın huzurunda insanın hıyanetleri suikud ve yalan beyanda bulunma imkânının olmayacağı, her şeyin apaçık ortada olacağı anlamında da yorumlanabilir. Bu konudaki ayetler[29] gerçek anlamında alınsa bile yine organ nakline engel bir delil teşkil etmez. Zira her şey Allah'ın bilgisi dahilindedir ve organlar her bir bedende buldukları yerinde olup bitene şahitlik edebilirler.

Konuya genel olarak din sorumluluk esasları açısından bakıldığında ise, öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, duygu, düşünce, akıl, inanç gibi manevî, ruhî özellikler, organların biyolojik yapısına bağlı olmadığından, organ nakliyle kişilik transferi olmamaktadır. Diğer taraftan, dikkatten uzak tutulması gereken bir husus, İslam dininin, cinsi, milliyeti, rengi, dini, konumu ne olursa olsun her insana insan olarak baktığı ve eşit bir yaşama hakkı tanıdığıdır. Şu halde organ veren kimsenin veya organ verilen şahsın farksız yahut gayri mülksiz olması gibi şahsî durumlarından dolayı diğer tarafın dinen sorumlu olabileceğinin ileri sürülmesi de isabetli olmaz. İslam tedaviye önem vermiş, her insana tedavi olmada eşit haklar tanıdığı, bir insana hayat vermeyi insanlığa hayat verme mesabesinde görmüştür. [30] Buna göre, organ nakli açısından mülksizlik ile gayri mülksiz, dindar ile farksız ayrımı yapılması doğru olmaz. Kaldı ki doğruya hidayet eden de, eceli takdir eden de Allah'tır. Sorumlulukta herkesin kendi hür iradesi esastır. Bu sebeple, mülksizlik veya dindar olmayana organ vermenin, onun günah işlemesine yardımcı olmak veya mürlendirmeye katkıda bulunması olarak değerlendirilmesi İslam'ın bu konudaki genel esasları ile bağdaşmaz. 2. İslam Hukuk Prensipleri açısından Kur'an'da[31] ve hadislere[32] insan hayatını tehdit eden bir hastalık ve zaruret halinde haram fiillerin mubah hale geleceği ve günahın kalkacağı bildirilmiştir. İslam öncelikli değer vermekle birlikte, insana ve hayata daha değer vermiş, hayatı korumayı dinin beş temel maksadından biri saymıştır.

Ayrıca İslam bilginleri ve fetva kuruluşları, öncelikli olarak (kadavra) tedavi maksadıyla organ alınmasına ve hastaya nakledilmesine, eşitlik gerekçeleriyle istinaden cevaz vermişlerdir. Bu bağlamda, ülkemizde Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu daha önceki kararlarının yanı sıra 03.03. 1980 tarih ve 396/13 sayılı kararı ile, belli şartların bulunması halinde öncelikli olarak diriye organ naklinin caiz

vucudun temel fonksiyonlarından birini tamamen sona erdiren organ yahut organların alınması yoluyla diriden diriye organ nakli'nin caiz olmadığı vurgulanmıştır.

Değerli Mükminler! İnsan, Allah'ın yer yüzünde yarattığı en değerli ve en üstün varlıktır. Yaratılış ve temel haklar açısından insanlar arasında fark yoktur. Allah, insanları fizik yapıları, engelli veya engelsiz oluşlarına göre değil iman, ahlak, takva veya inkar, isyan ve zulüm açısından değerlendirir. Allah katında en üstün insan en muttakidir. insandır..

İster ilahî bir imtihan sonucu, isterse kendisi ve diğer insanların kusuru sebebiyle olsun bir musibetle karşılaşsın insanın her şeyden önce metanet ve sabır göstermesi gerekir. Bu, sıkıntılarından kurtulmak için maddî ve manevî hırslara başvurmasına ve tedavi olması engel değildir. Aksine tedavi olmak, dertlere aramak Allah ve Peygamberin emridir.

İslam dininin dünyada insanların fert ve toplum olarak sağlık, huzur ve güven içinde yaşamasına önem verdiği, bunu sağlayıcı tedbirlerin bir kısmını emrettiği, bir kısmını da insanların itiraz ve inisiyatiflerine bırakıp ilke olarak teşvik ettiği bilinmektedir.

Organ naklinin artık alternatifsiz bir tedavi yöntemi olarak insanları hayata döndürdüğü; gürültüden sonra kamuoyu tarafından sergilenen tereddütlerin ve ekimser tavrın terk edilmesi, hatta bu konuda ciddi adımların atılması, kamuoyu oluşturulması ve bunu sağlayacak kurumların kurulması gerekir.

İnsan hayatına değer veren bir dinin mensubu olan müslümanların bu konuda dünyaya örneklik ve örneklik etmesi bile beklenir. Allah

Cumanızı berek eylesin. KAYNAKLAR: Doğan, Dr. İsmail KARAGÖZ, ENGELLİLER VE İSLAM, DİB yy. DİYANET VAKIF İLMİHALİ, Cilt 2, s. 168-173,

Organ Bağışı bölümü; Değerli Kardeşlerim! 03-11 Mayıs 2014 tarihleri arası Karayolları Trafik Haftası olması nedeniyle, trafik kurallarına uymanın bizler için ne kadar hayati bir önem taşıdığına dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Trafik konusu maalesef ülkemizin kanayan bir yarası olmaya devam etmektedir. Her yıl binlerce insanımızı alkollü araç kullanma, aşırı hız yapma, emniyet kemeri ve kask takmama gibi hatalar yüzünden kaybediyoruz. (Tabi geneli kastetmiyorum. Ama önemli bir oranda) Trafik kurallarına uyma konusunda gerekli hassasiyeti ne yazık ki göstermiyoruz.

Oysaki bu kurallar, insanların can ve mal kaybını önlemek, güven ve huzur içinde seyahat etmek için konulmuştur. Bilerek bir trafik kuralını ihlal ederek hayatını kaybeden bir insan adeta intihar etmiş olmaktadır. Eğer başka insanların

özellikle ne sebebiyet veriyorsa bu durumda da o kişilerin katili durumuna dönüşmektedir. Ülkemizde yılda yaklaşık 5 bin dolayında insan trafik kazalarında hayatlarını kaybetmektedir. On binlerce insan ise yaralanmakta ve sakat kalmaktadır.

Kırıkkale Emniyet Müdürlüğü'nden aldığım istatistikî bilgileri sizlerle paylaşmak istiyorum. 2013 yılında ilimiz genelinde; 15, kazaların sayısı ise 21 Yaralanmalı kaza 813, yaralı sayısı ise 1663 Bunun yanı sıra milyarlarca ifade edilen maddî hasar...

Bu kazaları basit bir şekilde kader/alın yazısı diyerek geçiştirmek, insan hatalarını göz ardı etmek demektir. Araba kullanırken

her zaman trafik kurallarına uyalım. Özellikle emniyet kemerlerimizi takalım. 90 km. hızla gidilmesi gerekiyorsa 100 ile gitmeyelim. Kazaların % 90'ından

aşırı hız ve emniyet kemeri takmamaktan kaynaklanmaktadır. Hem kendi can ve mal güvenliğimizi, hem de başka insanların can ve mal güvenliğini düşünelim.

Hudûd, 22,VII, 21; Ebû Dâvûd, Hudûd, 16, IV, 559; Tirmizî, Hudûd, 1, IV, 32; Nesâî, Talâk, 21, VI, 156; İbn Mâce, Talâk, 15. I, 658. [7] ÂI-i İmrân, 3/97. [8] Beydâvî, I, 249. Hazin, I, 249. Nesefî. I, 249. [9] Buhâ Merdâ 7, VII. 4. Tirmizî, Zühd 57. IV. 602-603. [10] Tirmizî, Zühd 57. IV. 602-603. [11] Buhârî, Merda, 1. VII, 2. Müslim, Birr, 52ظ ٌٌٌظ 1993ز [12] Ahmed, V, 272. Ebu Davud, Cenâiz, 1. III, 470. [13] Ebû Dâvud, Tıb, 1. IV, 193. Tirmizî, Tıb, 2, IV, 383; İbn Mâce, Tıb, 1, II, 1137; Ahmed, I, IV, 278. [14] Sâbûnî Muhammed Ali, Safvetü't-Tefâsîr, III, 60. Dâru'l-Kur'ani'l-Kerîm, Beyrut, 1981. [15] bk. En’âm, 14. bk. وَإِن يَمْسَسْكَ اللّهُ بِضُرٍّ فَلاَ كَاشِفَ لَهُ إِلاَّ هُوَ Yunus, 107. Zümer, 38. bk İsrâ, 67; Yasin, 23 Ahzâb, 17; bk. . Neml, 62. [16]Tirmizi, Zühd, 56. IV, 601. İbn Mace, Fiten, 23, II, 1335. [17] Buhârî, Merdâ, 2, VII, 2; Tirmizî, Zühd, 57, IV, 601. [18] Ahmed, I, 217, 309. [19] Müslim, Mesacid, 255 [20] Ahmed, V, 169. [21] Ahmed,, II, 350. [22] Beyhakî, es-Sunenü'l-Kübrâ, X. 337. Daru’l-Kütübi'l-İlmiyye Beyrut, 1994. [23] Ahmed, V. 168-169, 154. [24] Ahmed, I. 217, 309, 317. [25] Buhâ, Ferâiz, 25, VIII. 11. Muslim, Ferâiz 17, II. 1238. Ahmed II. 356, 456; IV. 131-133. [26] Nesâî, es-Sunenü'l-Kübra, V. 181. 8605. Thk. Aulgaffâr Suleyman el-Bendârî, Seyyid Kusrevî Hasen.Dâru'l-Kutubi’l-İlmiyye.Beyrut-1991,V. 181, No: 8605. Ahmed, III. 192 [27] Taha 20/55, el-Hac 22/5; en-Nur 24/20; Yasin 36/78-79; el-Kıyame 75/3-4 [28] el-Kıyame 75/3-4 [29] en-Nur 24/24; Fussilet 41/19, 21, 22 [30] el-Maide 5/3 [31] Bakara 2/173; el-Maide 5/3; el-Enâm 6/119, 145 [32] Müsned V, 96, 218; Ebu Davut, Et'ime 36

[İslam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)